

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره¹» ویژه دوره‌های کارآموزی/ کارورزی

اطلاعات کلی دوره:

عنوان دوره کارآموزی/ کارورزی: فرایند پرستاری در بخشهای
کودکان

نام بیمارستان/ مرکز بالینی: مرکز طبی کودکان

نام بخش/ گروه: پرستاری کودکان و نوزادان

مسئول آموزش: دکتر پورابولی

اعضای هیأت علمی مدرس در دوره: دکتر پورابولی

اطلاعات تماس مسئول آموزش: 02161054411

طول دوره: 1 واحد

مرور اجمالی/ توصیف کلی دوره (انتظار می‌رود مسئول برنامه، ضمن ارائه توضیحاتی کلی، دوره را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند.):
کودکان تداوم بخش حیات بشریت هستند و نیاز به مراقبت صحیح جهت سالم زیستن می‌باشند بنابراین دانشجویان ارشد اطفال لازم است ویژگی‌های کودک سالم را بشناسند تا قادر به شناخت موارد غیر طبیعی و رفع این موارد باشند و بتوانند در حفظ سلامت آنان قدم بردارند.

اهداف کلی بررسی و ارزیابی وضعیت سلامت کل سیستم‌های بدن کودک در دوره‌های سنی مختلف با استفاده از فرایند پرستاری و ابزارهای مناسب (assessment tools) سیستم مربوطه

پیامدهای یادگیری مورد انتظار¹:

انتخاب یک کودک جهت بررسی کامل وضعیت سلامت

ارائه گزارش کتبی یک بررسی کامل همراه با مکاتبات و طراحی راهکارهای مناسب برای حل آن مبتنی بر فرآیند پرستاری

ارائه گزارش کتبی مشاهدات دانشجو در مورد نحوه معمول آماده سازی کودک برای نمونه گیری آزمایشات پاراکلینیک در بخش های اطفال و ارسال آنها در مقایسه با منابع مرجع

محل ارائه نتایج ارزشیابی دانشجو: نتایج ارزشیابی دانشجو در برد مخصوص اعلام نتایج درسی گروه اطفال و نوزادان نصب خواهد شد.

زمان و نحوه تکالیف دانشجویان:

1- تحویل گزارش مشاهدات در مورد نحوه معمول نمونه گیری آزمایشات پاراکلینیک در بخش های اطفال و تفسیر آنها در مقایسه با منابع مرجع

2- تحویل گزارش بررسی کامل (تاریخچه و معاینات فیزیکی) از کودک و نوزاد بستری در بخش همراه با مشکلات و طراحی راهکارهای مناسب برای حل آن مبتنی بر فرآیند پرستاری، همراه با حمایت علمی با استفاده از منابع معتبر و جدید.

اهم فعالیت های یاددهی- یادگیری متناظر با هر یک از پیامدهای یادگیری²:

فعالیت های یاددهی- یادگیری متناظر با پیامد یادگیری ....:

وظایف و مسؤولیت های کارآموزان/ کارورزان در دوره بالینی (سیاستها و ضوابط دوره):

دانشجو در پایان دوره قادر باشد:

---

1. Expected Learning Outcomes

2. برخی نکات کاربردی، در انتهای چارچوب (پیوست شماره 1) ارائه شده است.

- 1- سوابق یا تاریخچه سلامت کودک را بررسی کند.
- 2- با استفاده از ابزارهای مناسب به ارزیابی تکامل کودک بپردازد.
- 3- روشهای معاینه و بررسی کودک از جمله مشاهده، لمس، دق و سمع را بکارگیرد.
- 4- معیارهای رشد فیزیکی و علائم حیاتی را بررسی نماید.
- 5- معاینه فیزیکی سر و صورت، گردن، چشمها و غدد لنفاوی را انجام دهد.
- 6- معاینه فیزیکی گوش، حلق، بینی و دهان را انجام دهد.
- 7- معاینه فیزیکی قفسه سینه و ریه و قلب و عروق محیطی را انجام دهد.
- 8- معاینه سیستم اعصاب را انجام دهد.
- 9- معاینه فیزیکی عضلات و مفاصل و رفلکس ها را انجام دهد.
- 10- نحوه معاینه فیزیکی شکم را انجام دهد.
- 11- نحوه معاینه فیزیکی اعضای تناسلی را نشان دهد.
- 12- در معاینه نوجوانان به علائم و نشانه های بلوغ توجه کند.
- 13- نحوه انجام آزمایش های پاراکلینیک اطفال در بخش را مشاهده و گزارش دهد.
- 14- با نحوه آماده سازی کودک برای ارزیابی رادیولوژیک آشنا شود.
- 15- حالات عاطفی روانی مربوط به مرحله سنی کودک را در نظر گیرد
- 16- با حوصله و دقت به صحبت های بیمار و والدین گوش فرادهد و بتواند به آنها آموزش دهد.

نحوه ارزیابی کارآموزان/ کارورزان:

- نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)
- روش ارزیابی دانشجو
- سهم ارزشیابی هر نوع/ روش در نمره نهایی دانشجو با لحاظ کردن سهم رعایت آییننامه ابلاغی پوشش حرفه ای

- حضور به موقع شامل عدم تاخیر ورود و تعجیل خروج از محل کارآموزی یا هر نوع بی انضباطی می باشد
- خاموش بودن تلفن همراه
- تکالیف به موقع در زمان تعیین شده تحویل شود. چنانچه در فرصت داده شده تکالیف داده نشود یک چهارم نمره مربوط به آن تکلیف کسر خواهد شد.
- در صورتی که غیبت دانشجو بیش از 1/10 ساعات کارآموزی شود درس مربوطه در صورت مجاز بودن یا نبودن به ترتیب حذف یا غیبت محسوب خواهد شد. چنانچه کمتر از موارد فوق بود به ازای هر غیبت مجاز یک روز جبرانی و غیرمجاز 2 روز جبرانی خواهد داشت. در صورت عدم جبران یک نمره از نمره نهایی کسب شده کسر خواهد شد.
- در صورتی که ساعات درس با تعطیل رسمی برخورد کند، نماینده کلاس موظف است جهت جلسه جبرانی با اساتید مربوطه هماهنگی لازم را به عمل آورد و مسئول درس و آموزش اطلاع دهد.

درصد نمره	نحوه ارزشیابی
50	حضور فعال در درمانگاه
50	ارائه تکالیف

منابع یادگیری:

منابع شامل کتب مرجع، نشریه‌های تخصصی و نشانی وبسایت‌های مرتبط می-باشد.

(الف) کتب:

(ب) مقالات:

(ج) منابع برای مطالعه بیشتر:

- 1- Fuller J, Schaller-Ayers J, Health assessment. A nursing Approach. Philadelphia : J. B. Lippincott (last edition)

- 2- Berman, Richard E; Kliegman Robert M; Jenson, Hal B. Nelson text book of pediatrics. last edition , Philadelphia: Saunders
- 3- Huckleberry, MJ .Wilson D. Wong's nursing care of infants and children. Philadelphia Mosby Elsevier (last edition)
- 4- Huckleberry, MJ. Wong DL. Wong's Clinical Manual of Pediatric Nursing. Philadelphia: Mosby Elsevier (last edition)
- 5- Ellen M. Chiocca. Advanced Pediatric Assessment. Lippincott Williams & Wilkins , last edition.
- 6- James S R, Ashwill JW, Droski SC. Nursing care of children, Principle and Practice. Philadelphia Saunders (last edition)
- 7- Joyce Engel. pediatric Assessment –Pocket Guide Series Philadelphia: Mosby (last edition)
- 8- Mc Morrow; Malarkey Nurses Manual of laboratory tests and Diagnostic procedures Philadelphia: W B. Saunders Co. last edition

9- معاینه فیزیکی اطفال. طاهری سید اسماعیل، طالب نژاد محمدرضا،
آخرین چاپ

پایگاه های اینترنتی قابل استفاده :

www.mui.ac.ir -*proquest; www.google.com; www.aap.com and www.yahoo.com

برنامه زمان بندی هفتگی:

خواهشمند است جدول زیر به دقت تکمیل شود. برخی خانه های جدول به صورت فرضی و تنها برای مثال، تکمیل شده اند.

روزها ی هفته	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	پنجشنبه
نوع فعالیت	حضور در مورنینگ ریپورت مرکز طبی و بخشهای مختلف مرکز طبی	حضور در مورنینگ ریپورت مرکز طبی و بخشهای مختلف مرکز طبی	حضور در مورنینگ ریپورت مرکز طبی و بخشهای مختلف مرکز طبی	حضور در مورنینگ ریپورت مرکز طبی و بخشهای مختلف مرکز طبی	حضور در مورنینگ ریپورت مرکز طبی و بخشهای مختلف مرکز طبی	حضور در مورنینگ ریپورت مرکز طبی و بخشهای مختلف مرکز طبی
استاد مسؤول	دکتر پورابولی	دکتر پورابولی	دکتر پورابولی	دکتر پورابولی	دکتر پورابولی	دکتر پورابولی
زمان انجام فعالیت	صبح ها طبق برنامه گروه	صبح ها طبق برنامه گروه	صبح ها طبق برنامه گروه	صبح ها طبق برنامه گروه	صبح ها طبق برنامه گروه	صبح ها طبق برنامه گروه
	بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان
	درمانگاه ها دکتر پورابولی صبح ها طبق برنامه گروه بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	درمانگاه ها دکتر پورابولی صبح ها طبق برنامه گروه بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	درمانگاه ها دکتر پورابولی صبح ها طبق برنامه گروه بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	درمانگاه ها دکتر پورابولی صبح ها طبق برنامه گروه بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	درمانگاه ها دکتر پورابولی صبح ها طبق برنامه گروه بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان	درمانگاه ها دکتر پورابولی صبح ها طبق برنامه گروه بخشهای کودکان و کلینیکها ی مرکز طبی کودکان

دکتر	دکتر	دکتر	دکتر	دکتر		
پورا بولی	پورا بولی	پورا بولی	پورا بولی	پورا بولی		
صبح ها	صبح ها	صبح ها	صبح ها	صبح ها		
طبق	طبق	طبق	طبق	طبق		
برنامه	برنامه	برنامه	برنامه	برنامه		
گروه	گروه	گروه	گروه	گروه		
بخشهای	بخشهای	بخشهای	بخشهای	بخشهای		
کودکان و	کودکان و	کودکان و	کودکان و	کودکان و		
کلینیکها	کلینیکها	کلینیکها	کلینیکها	کلینیکهای		
ی مرکز	ی مرکز	ی مرکز	ی مرکز	مرکز طبی		
طبی	طبی	طبی	طبی	کودکان		
کودکان	کودکان	کودکان	کودکان			
بخشهای	بخشهای	بخشهای	بخشهای	بخشهای	بخشهای	امکان
کودکان و	کودکان و	کودکان و	کودکان و	کودکان و	کودکان و	ات
کلینیکها	کلینیکها	کلینیکها	کلینیکها	کلینیکهای	کلینیکها	آموزش
ی مرکز	ی مرکز	ی مرکز	ی مرکز	مرکز طبی	ی مرکز	ی
طبی	طبی	طبی	طبی	کودکان	طبی	مورد
کودکان	کودکان	کودکان	کودکان		کودکان	نیاز

نکات کاربردی پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت‌ها و به طور کلی ویژگی‌هایی هستند که می‌خواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می‌کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد.

برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی .... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت‌های یاددهی- یادگیری

منظور از فعالیت‌های یاددهی، مجموعه فعالیت‌هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی-یادگیری متمرکز بر روش‌های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه‌های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش‌های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت‌های یادگیری، مجموعه فعالیت‌هایی است که کارآموزان/ کارورزان به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش‌ها، موظف به انجام آنها هستند. به عنوان مثال: شرکت فعال در راند¹، گراند راند² و ژورنال کلاب³، رایه کنفرانس‌های آموزشی⁴

روش‌های ارزیابی کارآموزان/ کارورزان

ارزیابی کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم‌گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره‌مندی از انواع روش‌های ارزیابی صورت می‌پذیرد:

-
1. Round
  2. Grand Round
  3. Journal Club
  4. Didactic Conferences

- ارزیابی دانش نظری¹ با استفاده از انواع آزمون‌های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه‌ای، جور کردنی، استدلال محور و ...
- ارزیابی عملکردی² در محیط‌های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی³ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون‌های ویژه ارزیابی عملکرد
- ارزیابی در محیط کار⁴ با ذکر فعالیت‌هایی که کارآموزان/ کارورزان به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط‌های کار واقعی انجام می‌دهند. نظیر انجام پروسیجرهای مختلف و با استفاده از انواع روش‌های ارزشیابی در محیط کار مانند:
  - ارزشیابی 360 درجه⁵
  - بررسی پورت فولیو⁶ و لاگ بوک⁷
  - استفاده از Global rating form⁸
  - استفاده از روش‌هایی مانند⁹ DOPS،¹⁰ Mini-CEX و ... با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

1. بر طبق برنامه‌های آموزشی دوره‌های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه‌ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از 50 درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از 25 درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

2. Performance Based Assessment

3. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)

4. Workplace Based Assessment

5. Multi Source Feedback (MSF)

6 Portfolio

7 Logbook

8. در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی‌های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می‌شود و بر طبق برنامه‌های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر 50% ارزیابی نهایی کارآموز بوده و در دوره کارورزی، حداقل 40% و حداکثر 75% ارزیابی نهایی کارورز می‌باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص‌های عملکرد دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی‌های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه‌های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می‌شود.

9. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

10. Mini Clinical Evaluation Exercise: در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می‌کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هر کدام از توانمندی‌های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می‌دهد. در این نوع آزمون انتظار می‌رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی شود.

